NEGOCIERILE DIPLOMATICE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONTEXTUL INTERESULUI NAȚIONAL

Victoria DONICI, Facultatea de Relații Internaționale, Ştiințe Politice şi Administrative

Studying the phenomenon of foreign policy and national interests of the Republic of Moldova, it is necessary to mention that being a country with a small domestic market and limited natural resources, Moldova is in a huge extent dependent on the external factors such imported energy resources and raw materials, as well as the penetration of foreign markets for the sale of its traditional products [1, p.4]. So economic prosperity and material well-being of the population depend entirely on the nature and effectiveness of its relations with the world, or relations in foreign policy.

Relațiile din cadrul politicii externe reclamă prin însăşi natura lor intervenția permanentă a negocierilor şi contactelor între factorii de răspundere politică ori de câte ori apar neconcordanțe de interese, probleme litigioase sau controverse de orice natură între state. Cele mai importante avantaje ale negocierilor sunt suplețea, operativitatea şi lipsa de rigiditate a procedurii tratativelor, capacitatea mai mare de adaptare la diverse situații conflictuale care apar în planul relațiilor internaționale [2, p.55]. Astfel, observăm cât de importante devin negocierile în politica externă, ele fiind instrumentele diplomației care, la rândul ei, este instrumentul principal de înfăptuire a politicii externe, ea reprezintă un teren de formare şi manifestare a normelor dreptului internațional [3, p.23]. Edificarea interesului național în Republica Moldova se desfăşoară anevoios, cunoscând în calea sa atât succese, cât şi insuccese şi chiar alunecări înapoi. Acest proces a fost şi este determinat, întâi de toate, de orientările contradictorii, interne şi externe, ale guvernării şi opoziției de până acum, de deficitul de continuitate în promovarea unei politicii active care să actualizeze şi să îmbunătățească imaginea țării [4, p.175].

Este important să menționăm că interese naționale şi vitale pentru Republica Moldova sunt consolidarea suveranității şi independenței naționale, asigurarea integrității teritoriale, păstrarea stabilității orânduirii constituționale şi păstrarea păcii civile, consolidarea ordinii de drept şi încheierea procesului de constituire a societății democratice, precum şi neutralizarea motivelor şi condițiilor care contribuie la apariția extremismului politic, separatismului etnic şi consecințele lor – conflictelor sociale, interetnice, religioase ş.a. În opinia unor politicieni şi publicişti, interesul național al Republicii Moldova mai include şi integrarea în Uniunea Europeană [5]. Astfel, trebuie de marcat că integrarea în Uniunea Europeană este astăzi obiectivul prioritar al politicii externe şi a interesului național al țării, care depinde în mare parte de calitatea deciziilor guvernanților actualmente exprimate nu doar la nivel declarativ, dar şi prin acțiuni şi paşi

concreți. Doar o politică activă, coerentă şi dinamică, în stare să promoveze o imagine pozitivă a statului, va face posibilă actualizarea procesului de integrare a Republicii Moldova.

Interesul național, în calitate de țel fundamental, care călăuzeşte conduita fiecărui stat în viața internațională, la noi nu a pătruns încă în conştiința clasei politice şi cercetătorilor ştiințifici la dimensiunea caracteristică pentru statele naționale dezvoltate [6]. Posibil că anume din acest motiv, pentru mulți nu este clar dacă avem noi un interes național sa nu. Cert este faptul că sunt efectuate încercări spre conştientizarea interesului național, precum şi pentru realizarea şi promovarea lui. Integrarea în Uniunea Europeană ne-ar putea ajuta la acest capitol.

Avantajele interesului național al Republicii Moldova în condiția apropierii de Uniunea Europeană rezidă în sectorul politic, economic şi social. Din punct de vedere politic, aceasta înseamnă stabilitatea democrației, creşterea securității statului şi a cetățenilor, iar din punct de vedere economic − o creştere a competitivității țării şi perspectiva de acces lărgit pe piața Uniunii, lărgirea accesului la fondurile de dezvoltare, la investiții şi noile tehnologii. Aspectul social semnifică armonizarea sistemului de învățământ, sănătate şi protecția mediului, a accesului la informație şi protejării drepturilor omului cu standardele europene [7, p.120]. Aşadar, observăm că integrarea dată are avantaje destul de impunătoare şi necesare pentru statul moldovenesc, ne mai vorbind despre preluarea experienței statelor dezvoltate din Uniune, de la care avem ce învăța.

În prezent, Republica Moldova are nevoie de propriul său concept geopolitic, care ar fi îndreptat spre găsirea stării de echilibru într-o lume care se află mereu în schimbare şi în contextul realizării în practică a intereselor naționale a societății moldoveneşti pe termen lung.

Cunoaştem că cooperarea regională multilaterală şi bilaterală este importantă pentru orice stat. Pe actuala scenă internațională, Republica Moldova se implică tot mai activ în inițiativele de cooperare regională, demonstrând o voință politică inechivocă de a se afirma ca actor regional, călăuzindu-se de imperativele actuale economice şi politice, care dictează necesitatea stabilirii unor relații interstatale speciale, cu o abordare mai pragmatică [8, p.145]. Un exemplu în susținerea ideii că Republica Moldova participă intens la negocierile internaționale, prin intermediul relațiilor bilaterale şi multilaterale, îl regăsim în problematica securității regionale, la modul general, şi prin problemele concrete legate de procesul soluționării consecințelor conflictului transnistrean care au o pondere considerabilă în activitatea MAEIE.

În concluzie, menționăm că ne aflăm într-o perioadă care este una a globalizării şi a interdependenței statelor, şi în acest caz nu putem vorbi

despre realizarea politicii externe şi a intereselor naţionale în afara proceselor de negocieri diplomatice. Cât ţine despre statul nostru moldovenesc, o analiză a stării politicii interne şi externe ne formează o imagine tristă. Republica Moldova întâlneşte obstacole în procesul de realizare a intereselor naţionale, atât din cauza instabilităţii interne, cât şi din cauza influenţei din exterior.

Putem considera că cel mai important pentru statul moldovenesc este corespunderea proceselor din activitatea politicii interne, criteriilor politice care ni le propune integrarea europeană, iar adoptarea noilor concepţii ale politicii externe ar putea să-i asigure statului realizarea intereselor naţionale în scopul prosperităţii poporului. Acestea sunt posibile dacă guvernarea va conştientiza adevărata esenţă a interesului naţional şi vor încerca să dezvolte cât mai avantajos pentru stat relaţiile bilaterale şi multilaterale cu actorii internaţionali, precum ar fi statele, organizaţiile sau corporaţiile transnaţionale.

Referinţe:

1. MOLDOVANU, D. *Relaţiile economice externe ale Republicii Moldova: afirmare şi perspective*. Chişinău: ASEM, 1996. 132 p.
2. BONTEA, O. Negocierile – mijloace politico-diplomatice eficiente de rezolvare a diferendelor internaţionale. În: *Revista Naţională de Drept. Publicaţie periodică ştiinţifico-practică*, 2006, nr.4, p. 54-56.
3. CIBOTARU, V. *Republica Moldova şi comunitatea internaţională: curs universitar*. Chişinău: [s.n.], 2001. 123 p.
4. SACA, V., SACA, S. Interesul naţional în contextul politicii naţional-etnice. Cazul Republicii Moldova. În: *Academia de Administrare Publică – 15 ani de modernizare a serviciului public din Republica Moldova*. Chişinău, 2008, p.175-178.
5. JUC, V. *Opţiunea de integrare europeană a Republicii Moldova prin prisma interesului naţional*. [Accesat la 25.10.2012] Disponibil: http://revistadrept.com/?p=66
6. CIOBU, E. *Interesul naţional şi realizarea lui în Republica Moldova*. [Accesat la 03.10.2012] Disponibil: http://new.ava.md/analytics-commentary/014779-interesul-na-ional-i-realizarea-lui-n-republica-moldova.html
7. CEBOTARI, S., SACA, V., COROPCEAN, I. *Politica externă a Republicii Moldova în contextul proceselor integraţioniste.* Chişinău: Institutul Militar al Forţelor Armate, 2008. 180 p.
8. BRĂILĂ, V. Aspectele politicii regionale a Republicii Moldova. În: *Materialele conferinţei internaţionale ştiinţifico-practice din 18 mai 2005 „Academia de Administrare Publică pentru o guvernare transparentă, responsabilă şi democratică”*. Chişinău: Academia de Administrare Publică, 2005, p.143-146.

Recomandat
Irina NICOLAESCU, lector